

<p>GEZ 25</p>	<p>KARTA ADRESOWA ZABYTKU</p>		<p>3. Miejscowość Dargosław</p>	
<p>1 . Nazwa Park</p>		<p>2 . Czas powstania XVIII/XIX w.</p>	<p>4. Adres Dargosław, 72-304 Brojce</p>	
<p>7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym</p>		<p>dz. nr 10/23</p>		
				<p>5. Przynależność administracyjna</p> <p>Województwo: zachodniopomorskie</p> <p>Powiat: gryficki</p> <p>Gmina: Brojce</p>
		<p>6. Formy ochrony</p> <p>Nr i data wpisania do rejestru 67, data 10.08.1978 nr decyzji Kl.I.5340/10/78</p>		

8. Opis, historia i wartości

W 1269 roku Dargosław jest własnością klasztoru w Białobokach (*Belbuck*). W 1337 roku wieś jako zastaw zostaje wypożyczona miastu Trzebiatów (*Treptow*). W 1467 roku klasztor białobocki przekazuje dobra rodzinie rycerskiej von Wachholz. Pierwszym właścicielem Dargosławia jest Jobst von Wachholz. Potem dokumenty z 1628 roku wykazują Christiana i Lorenza jako właścicieli. Ten ostatni sprzedaje Dargosław i Jarkowo (*Jarchow*) Eustachiusowi von Plötz. Lustracja z 1717 roku wykazuje, że dobrami zarządza rodzina von Waldow i von Wacholz. Do połowy XVIII wieku majątek jest własnością rodziny von Wachholz. W 1756 roku Dargosław, Świecie Kołobrzeszkie (*Schwedt*) i Łatna (*Altendorf*) należą do prezydenta Regencji w Szczecinie – Georga Christiana von Wachholz. W 1768 roku sprzedaje on swoim siostrą: Judith von Goltz i Barbarze von Podewils. Rok później siostry rezygnują z praw własności Dargosławia. Georg Christian zakłada przy dworze park na bazie lasu bukowo-dębowego. Posadzono brzozy brodawkowate (*Betula pedunculata*) i świerki pospolite (*Picea abies*). Do końca XVIII często zmieniali się kolejno właściciele: 1795 – von Borck, 1796 – von Braunschweig, 1798 – von Grüental. W 1804 roku dobra Dargosławia i Łatna dziedziczy kapitan von Franseki. W 1810 starosta gryficki von Wrichen kupuje Dargosław, w 1854 roku – Otto von Neste z Molstowa (*Molstow*), w 1882 roku – Theodor Birnbaum (właściciel Sulikowa (*Zoldekow*) w powiecie kamieńskim). Po jego śmierci w 1894 roku syn Georg wraz z matką zarządza Dargosławiem. Kolejnym właścicielem jest jego najstarszy syn Theodor z Tapadeł (*Dummadel*). Spadkobiercą po zmarłym w 1923 roku Theodorze jest syn Klaus, który zarządza majątkiem do końca II wojny światowej.

Na polanie przed dworem rosną jałowce pospolite i sumaki octowce. Po prawej stronie od bramy wjazdowej do stawu posadzono półkuliście żywopłot z róży pomarszczonej i tawuły wierzbolistnej. Jego uzupełnieniem są pojedyncze krzewy głogu pośredniego odm. pełnokwiatowej różowej i ligustru pospolitego. Krajobrazowy park o powierzchni 3 hektarów w swej centralnej części posiada dużą polanę, wokół której posadzono wiele drzew obcego pochodzenia: cyprysiki groszkowe odmiany pierzastej, jodły pospolite i daglezie zielone. Na skraju polany na wysokości dworu roślinie dwuprzewodnikowy żywotnik zachodni obwodach 145 i 130 cm, opleciony bluszczem pospolitym i klon jesionolistny o obwodzie 180 cm. Cyprysik nutkajski i wosna amerykańska (wejmutka) wystąpiły jako okazy pojedyncze. Z drzew rodzimych na uwagę zasługują drzewa o wymiarach pomnikowych: lipa drobnolistna o obwodzie 570 cm, buk pospolity – 410 cm, buk pospolity odm. czerwoniolistna – 390 cm i klon pospolity – 370 cm. Obok pomnikowego buka pospolitego rosną w półokręgu 3 cisy pospolite o szeroko rozgałęziających się konarach i dwuprzewodnikowy orzech włoski o obwodach pni 230 i 210 cm.

Staw parkowy od budynku dworu oddziela szpaler żywotników zachodnich oplecionych kwitnącymi i owocującymi okazami bluszczu pospolitego. Między żywotnikami rosną głogi jednoszyjkowe i podrost jesionu wyniosłego. Na skarpie schodzącej do stawu zanotowano chronioną kalinę koralową. Brzegi tego niewielkiego oczka wodnego porasta szuwar wąskopalkowy z domieszką wierzby białej.

Wzdłuż żywopłotu grabowego oddzielającego park od starego sadu zanotowano stanowisko szczwołu plamistego – gatunku rzadkiego we florze Pomorza. Na terenie parku roślinie w dużych skupieniach smotrawa okazała. Jej naturalne stanowiska notuje się w Bieszczadach oraz na Dolnym Śląsku jako roślinę zrębów leśnych, zarośli i brzegów potoków. Jest ozdobną byliną parkową, bardzo rzadko występującą na terenie kraju.

Autorka tytułowego motta, była mieszkanka Dargosławia odtworzyła wspomnienia z dawnych lat. Czerwone dęby, to pewnie przebarwiający się jesienią na kolor brunatno-czerwony liście dębów szypułkowych (prawdopodobnie dęby czerwone wycięto w latach 70. ubiegłego wieku – informacja ustna mieszkańców wsi). Z różaneczników, o których pisze Autorka, zachował się jeden okaz różanecznika katawbijskiego w narożniku wschodniej elewacji dworu.

W starym sadzie rajskie jabłonie to zachowanych kilka jabłoni purpurowych o małych czerwonych owocach. Pierwotnie ta nazwa odnosiła się do jabłoni niskiej rajskiej, używanej obecnie głównie na podkładki skarłające.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Park zaniedbany. Liczne samosiejki, wywroty, złomy, dzikie wysypiska śmieci. Postuluje się przeprowadzenie cięć sanitarnych w koronach drzew, usunięcie samosiewów, wykoszenie traw i chwastów, sprzątnięcie śmieci.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Jacek Kuczkowski 27.02.2020

11. Zatwierdzenie karty i podpis

wojewódzkiego konserwatora zabytków